

СІЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БЕЗПЕКА РУХУ І АВТОТРАНСПОРТНА ЕКСПЕРТИЗА»

Шифр та назва спеціальності	275 Транспортні технології на автомобільному транспорті
Назва освітньої програми	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Факультет	Механіко-машинобудівний
Кафедра	Управління на транспорті

Дерюгін Олег Валентинович, oleg.kot@meta.ua, deriuhin.o.v@nmu.one

Посада: доцент кафедри управління на транспорті

Вчене звання: доцент

Вчений ступінь: кандидат технічних наук

ORCID: 0000-0002-2456-7664;

ScopusAuthor ID: 6506768089\$

Web of Science Researcher ID: B-3117-201

Досвід роботи – 21 рік.

Автор 93 наукових та навчально-методичних праць.

Лектор з навчальних дисциплін: «Загальний курс транспорту», «Експлуатаційні властивості транспортних засобів», «Методологія прийняття управлінських рішень», «Управління логістичними ризиками».

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на формування теоретичних знань і умінь в сфері проведення автотранспортної експертизи, формування теоретичних і практичних умінь аналізу причин дорожньо-транспортних пригод (ДТП) і розробки методик з визначення причин ДТП в залежності від ситуації, оволодіння практичними навичками при розробці заходів, які спрямовані на запобігання виникнення ДТП. Оволодіння навичками публічних ділових і наукових комунікацій з використанням інформаційних технологій задля вирішення поставлених завдань.
Мета	Полягає формування компетентностей в сфері виконання автотранспортних експертиз, формування умінь аналізу причин дорожньо-транспортних пригод і розробки методик по визначенню причин ДТП в залежності від ситуації
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.
Результати навчання	Мати навички: формування вихідних даних для проведення автотранспортної експертизи автотранспортного засобу, проводити експертизу за допомогою сучасних методик і шляхом використання сучасних інформаційних та комунікаційних засобів; мати вміння інтерпретувати отримані результати, з метою отримання найбільш ефективного варіанту. Мати теоретичні і практичні навички для

проведення аналізу ДТП, за допомогою сучасних методик аналізувати причини виникнення ДТП, Вміти розробляти заходи, які спрямовані на запобігання виникнення ДТП і підвищення безпеки руху на автомобільному транспорті.

Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 51 год.
Пререквізити	«Експлуатаційні властивості транспортних засобів», «Організація дорожнього руху», «Транспортні засоби»
Вимоги викладача	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися встановлених етики поведінки. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях та в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття при наявності допуску викладача. З метою оволодіння необхідною якістю освіти з дисципліни потрібно регулярно відвідувати заняття, а також готуватися до занять. Без особистої присутності студента підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Вступ. Сутність, мета дисципліни, основні положення. Сутність, мета, функції, принципи і роль автотранспортної експертизи. Основні терміни і положення.	Практичне заняття 1	Розрахунок основних параметрів руху автомобіля.
Лекція 2	Визначення, класифікація та облік ДТП. Визначення і класифікація та облік ДТП. Відомості для обліку ДТП.	Практичне заняття 2	Дослідження наїзду автомобіля на пішохода в умовах необмеженої видимості і оглядовості
Лекція 3	Нормативно-правові акти України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Основні нормативно-правові акти. Правила дорожнього руху (ПДР). Міжнародна конвенція про дорожній рух.		
Лекція 4	Кримінальна відповідальність скоєння ДТП. Поняття злочину і його ознаки. Поняття кримінальної відповідальності. Кримінальне покарання: поняття і ознаки.	Практичне заняття 3	Дослідження наїзду автомобіля на пішохода в умовах обмеженої видимості.
Лекція 5	Кримінально-правова характеристика злочинів з безпеки праці, правил експлуатації транспортного засобу (ТЗ) і ПДР. Порушення законодавства з Охорони праці. Порушення безпеки ПДР. Порушення правил з експлуатацією технічно несправних ТЗ. Порушення правил забезпечення дорожнього руху.		

Лекція 6	Кримінально-правова характеристика злочинів з кримінальним і адміністративним порушеннями законодавства. Незаконне заволодіння ТЗ. Порушення вимог безпеки дорожнього руху. Відповідальність за допуск та керування ТЗ у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів.		
Лекція 7	Криміналістична характеристика ДТП. Розподіл причин ДТП. Класифікація слідів, що виникають під час ДТП. Характеристика слідів. Утворення слідів на різних стадіях механізму ДТП.	Практичне заняття 4	Дослідження наїзду автомобіля на пішохода при обмеженій оглядовості в режимі гальмування автомобіля.
Лекція 8	Експлуатаційні властивості автомобіля, які визначають безпечність його експлуатації. Плавність руху. Керованість. Повертальність. Маневреність. Стійкість. Гальмові властивості.		
Лекція 9	Гальмівна динамічність автомобіля. Сили і моменти, що діють на автомобіль під час гальмування. Визначення параметрів руху автомобіля при гальмуванні двигуном і рух накатом. Визначення початкової швидкості автомобіля і швидкості в момент удару.		
Лекція 10	Показники оцінювання гальмівної динамічності автомобіля. Шлях гальмування, гальмівний шлях і шлях зупинки. Гальмівна діаграма автомобіля. Гальмування автомобіля при змінному коефіцієнті зчеплення. Статична оцінка гальмівної динамічності автомобіля.	Практичне заняття 5	Дослідження наїзду автомобіля на пішохода при обмеженій оглядовості в режимі рівномірного руху автомобіля.
Лекція 11	Розслідування ДТП. Заходи під час огляду місця ДТП. Методи вимірювання. Визначення та фіксація слідів на місці ДТП. Фактичні данні про параметри ДТП. Основні завдання експерта	Практичне заняття 6	Дослідження можливості запобігання наїзду автомобіля на пішохода.

Лекція 12	Розслідування місця виникнення ДТП. Огляд місця виникнення ДТП. Дослідження на місці виникнення ДТП усіх його елементів, механізму їх дії та взаємодії. Визначення значущі об'єктів, які знаходяться на місці ДТП.	Практичне заняття 7	Аналіз маневру автомобіля. Аналіз зіткнення автомобілів.
Лекція 13	Судова експертиза. Загальні поняття судової експертизи. Обов'язки, права та відповідальність експерта. Порядок призначення судової експертизи. Зміст та структура висновку судової експертизи. Судова автотехнічна експертиза. Судова транспортно-трасологічна експертиза. Судова експертиза стану доріг і дорожніх умов у місцях ДТП. Судова експертиза слідів ТЗ. Судова експертиза матеріалів, речовин та виробів. Автотоварознавча експертиза. Психологічна експертиза. Судово-медична експертиза. Допит учасників ДТП.	Практичне заняття 8	Виконання елементів експертних досліджень. Оформлення висновків автотехнічної експертизи.
Лекція 14	Місце моменту виникнення небезпеки для руху при аналізі механізму ДТП. аспекти визначення моменту виникнення моменту небезпеки для руху ТЗ. Зіткнення ТЗ. Аналіз механізму наїзду на перешкоду.		
Лекція 15	Основні питання експертного дослідження. Дослідження варіантів наїзду ТЗ на різноманітні перешкоди. Експертна оцінка дій водія ТЗ при наїзді на різноманітні перешкоди. Дослідження процесу зіткнення ТЗ. Дослідження маневру ТЗ. Визначення можливості запобігання наїзду на різноманітні перешкоди.		
Лекція 16	Судово-автотехнічна експертиза стану ТЗ. Характеристики зносу агрегатів ТЗ. Особливості судово-експертного дослідження технічного стану ТЗ.		

Лекція 17 Оцінка причинного зв'язку між діями водія і ДТП.
Перевищення водієм швидкості руху. Несвоєчасне застосування заходів до запобігання ДТП.
Застосування маневру замість гальмування. Застосування екстреного гальмування.
Неправильний вибір дистанції і інтервалу руху. Створення перешкоди для руху.
Експлуатація несправного ТЗ.
Причинний зв'язок між діями пішоходів і ДТП. Оцінювання експертного висновку.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

О
с
н
о
в
н
а

1. Закон України "Про дорожній рух" (3353-12) від 30.06.1993р. № 3353 – XII.
2. Закон України "Про автомобільний транспорт" (2344-14) від 05.04.2001р. № 2344 – III.
3. Туренко А.М. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДТП: підручник для вищих навчальних закладів / А.М. Туренко, В.І. Клименко, О.В. Сараєв, С.В. Данець. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 320 с.
4. Лях М.А., Дем'янюк О.С., Бешун О.А. Основи керування автомобілем та безпека дорожнього руху : Навч. посібник: для ВНЗ – К.: ВКНУ, 2011 – 368 с.
5. Безпека руху і автотранспортна експертиза. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) / С.І. Чеберячко, О.В. Дерюгін, Я.В. Літвінова, О.О. Третяк. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ«ДП», 2021. – 21 с.
6. Собакарь А.О. и др. Основи безпеки дорожнього руху. Навчальний посібник. – К.: Знання., 2007. – 312с.
7. Тимовский А.А. и др. Основы безопасного управления дорожными транспортными средствами. Учебное пособие. – К.: Арий, 2009. – 128с.
8. Тимовский А.А. и др. Основы управления автомобилем и безопасность дорожного движения. – К.: Арий, 2009. – 75с.
9. Безсмертний В.О. та ін. Основи керування автомобілем і безпека руху: Підручник – К.: Вища школа., 1996. – 202с.

Д
о
д
а
т
к
о
в
а

1. Тимовская Ю.А. и др. Медицинское обеспечение безопасности дорожного движения. – К.: Арий., 2018. – 166с.
2. Колчинська Н.В. Подання першої медичної допомоги учасникам дорожнього руху. – Х.: Світлофор., 2016. – 64с.
3. Орехов В.К. Енциклопедія водія. Водій – інспектор ДПС. Права та обов'язки. – С.: Инфолекс., 2014. – 400с.
4. Запорожченко В.І. Основи психофізіології праці та поведінки водія. Наочний посібник – альбом. – Луцьк.: Волинська ОО ТСОУ, 2009. - 10с.
5. Виходець О.М. та ін. Культура та етика водіння. – К.: Педагогічна преса., 2008. – 320с.

ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Лекційні і практичні заняття укомплектовані наступним обладнанням: мультимедійне обладнання для презентації лекцій.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	Рейтингова	Конвертаційна	
Розподіл балів для оцінювання успішності студента	90...100	відмінно / Excellent	Нарахування балів Бали нараховуються за наступним співвідношенням: - написання модульних контрольних робіт та підсумкової модульної роботи: 50 % семестрової оцінки; - практичні заняття: 25% семестрової оцінки; - самостійна робота: 25 % семестрової оцінки
	75...89	добре / Good	
	60...74	задовільно / Satisfactory	
	0...59	незадовільно / Fail	

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Сілабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни